

Dönem : 2

Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 466

Af kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkında, Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Öz-dilek ve 14 arkadaşının, 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine ek kanun, Konya Milletvekili Seyit Faruk Önder ile iki arka-daşının, 21 Mayıs suçlularının affı hakkında, Ankara Milletvekili Alparslan Türkeş ve iki arkadaşının, 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine ek kanun teklifleri (1/453, 2/595, 2/550, 2/599, 2/602)

Af kanunu tasarısı (1/453)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik dairesi

Sayı: 71 - 657/8369

23 . 12 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 23 . 12 . 1967 tarihinde kararlaştırılan, «Af kanunu tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

20 - 21 Mayıs 1963 olaylarından dolayı mahkûm edilmiş olanların siyasi suçlu niteliğinde bulunmaları göz önüne alınarak, şumulü memleket gerçeklerine uygun olarak hazırlanmış ve Yüce Meclisler tarafından kabul edilmiş bulunan 780 sayılı Af Kanunu ile kademeli olarak afları der-piş edilmişti.

Filhakika 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince üç kademede afları öngörülen hüküm-lülerden; ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş bulunanların işbu cezaları 15 sene mu-vakkat ağır hapse tahvil edilmiş ve hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezalara mahkûm edilmiş olan-ların, cezalarından 8 er senesi affedilerek, 8 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilmiş bulunanların da, fer'i ve mütemmim cezaları ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere afları sağlanmıştı.

Söz konusu maddenin öngördüğü af, 8 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edil-miş bulunanlar için genel af, bundan yukarı mahkûmiyeti bulunanlar için de özel af niteliğinde olmakla, bu defa aradan geçen zaman ve işlenen suçun vasıf ve mahiyetiyle, mahkûm edilmiş bu-lunanların bakiye cezalarının çektirilmesinde; bugün için içtimai bir fayda olmadığı nazara alınıp, halen ceza evinde bulunanların da 24 kişiye inhisar etmesi karşısında; geçen defa 780 sayılı Af Kanununun 4 ncü maddesinin (a) ve (b) bendleri gereğince özel afdan faydalanmış olanların, bu defa bir âtifet olarak, genel afları için bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Böylece, 20 - 21 Mayıs 1963 olaylarından dolayı mahkûm edilmiş olup da, 780 sayılı Af Kanununun 4 ncü maddesinin (c) bendindeki genel afdan yararlanamamış olanların, bu bende mütenazır olarak, fer'i ve mütemmim cezaları ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmeleri sağlanmıştır.

780 sayılı Af Kanununun 4 ncü maddesinin (c) bendi uyarınca, genel affa tabi tutulanlar için saklı bırakılan mezkûr kanunun 16 ncü maddesi ile 1076 sayılı Kanunun 16 ncü maddesi aynen bu tasarıya da intikal ettirilmiş bulunmaktadır.

İki ve üçüncü maddeler yürürlük ve yürütme maddeleridir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

25 . 12 . 1967

Esas No. 1/453, 2/595, 2/550, 2/599

Karar No. 29

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 23 . 12 . 1967 tarihinde kararlaştırılan 1/453 esasta kayıtlı Af kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Hatay Üyesi Mustafa Delivelî'nin, 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki 2/550 esasta kayıtlı kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Öz-dilek ve 14 arkadaşının, 2/595 esasta kayıtlı 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine ek kanun teklifi, 2/599 esasta kayıtlı Konya Milletvekili S. Faruk Önder ve 2 arkadaşının, 21 Mayıs suçlularının affı hakkındaki kanun teklifi ve Ankara Milletvekili Alparslan Türkeş ve 2 arkadaşının, 2/602 esasta kayıtlı 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin sırasıyla Millet Meclisi Başkanlığınca 25 . 12 . 1967, 28 . 6 . 1967, 18 . 12 . 1967, 25 . 12 . 1967 ve 25 . 12 . 1967 tarihlerinde komisyonumuza tevdi edilmesi üzerine İçtüzüğün 31/2 ncü maddesinin komisyon başkanlarına verdiği yetkiye istinaden Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanı İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in Millet Meclisi Adalet Komisyonu üyeleri ile Hükümet temsilcilerini özel vasıtalarla davet etmesi üzerine Adalet Bakanlığı temsilcileri ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde Millet Meclisi Adalet Komisyonu 25 . 12 . 1967 günü saat 12,30 da toplandı :

Tasarı ve tekliflerin aynı konuyu kapsamaları sebebiyle Hükümet tasarısı esas alınmak suretiyle birleştirilen kanun tekliflerinin birlikte müzakeresine geçildi.

Kanun tasarısı, gerekçesi ve maddeleri ile birlikte komisyonumuzca uygun mütalâa edildi. Ve ittifaken tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilerek işin önemi ve tasarı ve tekliflerin konuşma zamanı itibariyle komisyonumuzca hazırlanan raporun öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususu ayrıca kararlaştırıldı.

Öncelik ve ivedilikle, gündemdeki bütün işlere takdimen görüşülmesi temennisiyle iş bu rapor Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu

Bu Rapor

Başkanı
İstanbul
İ. H. Tekinel
İçel
M. Arkan
Kayseri
C. Nayman

Sözcüsü
Van
M. S. Yıldız
Kars
A. A. Çetin
Konya
İ. Kapısız

Kâtip
Niğde
Y. Arıbaş
Kars
M. Şamiloğlu
Samsun
İ. Kılıç

Aydın
R. Özarda
Kars
O. Yeltekin
Sivas
N. N. Arslan

Urfa
N. Cevheri

Konya
Y. Koçak

M. Meclisi

(S. Sayısı : 466)

C. Senatosu Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, 780 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/550)

26 Haziran 1967

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

780 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair hazırlamış olduğum kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

C. Senatosu Hatay Üyesi
Mustafa Deliveli

780 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin gerekçesi

MADDE 1. — 780 sayılı Af Kanununun, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki gerek görüşme ve gerekse oylamaları sırasında, T. C. K. nun 146 ncı maddesiyle mahkûm edilmiş bulunan bütün siyasi suçluların affedilmelerinin, memlekette huzur ve sükûnun tesisine hizmet edeceği bir çok senatör ve milletvekili tarafından belirtilmiştir.

Oylamalar sonucunda söz konusu mahkûmların % 97 si aftan faydalanmış ve yalnız 20 - 21 Mayıs olaylarıyla ilgili olanlardan «24» kişi ceza evlerinde kalmıştır. Bunun üzerine zamanın Adalet Bakanı kürsüye gelerek, «Pek kısa bir zamanda getirilecek yeni bir kanun teklifi ile bu konunun tamamen tasfiye edileceğini» Hükümet adına bildirmişlerdi.

O tarihten bugüne kadar birbuçuk yıl geçmiştir.

MADDE 2. — Olayla ilgili olanların büyük kütlesini teşkil edenler aftan faydalanarak ceza evlerinden çıkmış, yalnız «24» kişi ceza evlerinde kalmıştır. Bu «24» kişinin ceza evlerinde kalmalarının hukuk bakımından bir sebebi ve değeri kalmamıştır.

MADDE 3. — Halen hükümlü olarak ceza evlerinde bulunanlardan «3» Albay, «2» Yarbay ve 1 Binbaşı emekli maaşı almakta olup, diğer «18» kişiden «1» tanesi harb okulu öğrencisi olmak üzere Teğmen - Yüzbaşı seviyesinde bulunan ve emekli maaşı almıyan kimselerdir. Hiçbir gelirleri olmayan bu «18» kişinin maddi ve mânevi bakımdan tam bir çöküntü içerisinde bulduklarını yapılan incelemeyle öğrenmiş bulunuyoruz. Öyle ki, bu maddi ve mânevi çöküntü yüzünden birkaç aile yuvası da yıkılmıştır.

MADDE 4. — Halen cezaevlerinde bulunan «24» kişinin 3/4 ü çok genç olup, kendilerine yeni bir iş ve kariyer sağlamak mecburiyetindedirler. Bu kişilerin biran evvel hayata kavuşturulmaları, onları cemiyete tekrar kazandıracaktır. Muhakkak ki bu af, birçok aile yuvasının da yıkılmasını önliyecektir. Ayrıca, Albay ve Yarbaylardan birisi büyük bir ameliyat geçirmiş olup, halen üçü de hastanede bulunmaktadır.

MADDE 5. — Teklif edilen bu kanundaki «Askerî Ceza Kanununun 31 ve 33 ncü maddeleri «A» bendleri gereğince kaybedilmiş olan hakları geri verilir» ibaresinden maksat, 780 sayılı Kanunla askerî şahıslara verilmiş bulunan hakları, aynen bunlara da vermekten ibaret olup, tekrar muvazzaf olarak orduya dönmeleri söz konusu değildir.

MADDE 6. — Hepsi de aydın olan bu kişilerin cezalarının kalan kısımları da affedilmek suretiyle memlekete kazandırılmaları hiç şüphe yok ki, viedanlarımızı rahatlatacaktır.

Bu konuda hem iktidar ve hem de muhalefet partilerinin bizimle aynı düşüncede olduklarına inanıyoruz.

(Cumhuriyet Senatosu Üyesi Mustafa Delivelî'nin teklifi)

780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 780 sayılı Af Kanununun 4 ncü madde «a» ve «b» fıkralarıyla cezaları çeşitli nisbetlerde değiştirilmiş bulunan 20 - 21 Mayıs olaylarıyla ilgili suçluların geri kalan cezaları, fer'i ve mütemmim cezalarıyla, ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

Sözü geçen kanunun, bu kişilerle ilgili hükümleri saklıdır.

780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesiyle affedilmiş olanların ve bu kanuna göre cezaları affedilecek olanların, Askerî Ceza Kanununun 31 ve 33 ncü maddeleri «A» bendleri gereğince kaybedilen hakları geri verilir.

1076 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 2. — Bu kanun hükümlerinden faydalanacak hükümlülerin salıverilme işleri, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren «20» gün içinde tamamlanır.

MADDE 3. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 14 arkadaşının, 780 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine ek kanun teklifi (2/595)

T.C.

Cumhuriyet Senatosu

Millî Birlik Grubu

Başkanlığı

Sayı : 51

12 . 12 . 1967

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

21 Mayıs suçlularının affını hedef tutan bir teklif ilişiktir.

Gereğini arz ve rica ederim.

Millî Birlik Grubu Başkanı

Fahri Özdilek

Özdilek Fahri

Ataklı Mucip

Ersü Vehbi

Kaplan Kadri

Karaman Süphi

Karavelioęlu Kâmil

Küçük Sami

O'Kan Sezai

Özkaya Şükran

Yıldız Ahmet

Tunçkanat Haydar

Acuner Ekrem

Aksoyoęlu Refet

Özgüneş Mehmet

Yurdakuler Muzaffer

GEREKÇE

27 Mayıs'tan sonra, Parlâmentonun açılması ile beraber, aflar konusunda aralıksız propaganda ve yoğun faaliyetler sonucu, gerek Parlâmentonun gerek Cumhurbaşkanlığının yetkileri ile bu husus tamamen gerçekleştirilmiştir. Öyle ki, kısa zamanda, yalnız siyasi mahkûmlar değil, aynı siyasi konularla irtibatlı olmakla beraber mahiyet itibariyle âdi suçlu olarak olaya karışanları da kapsamak üzere, Anayasa ve kanun dışı tutum ve davranışları ile 27 Mayıs hareketine sebebolan bütün mahkûmlar affedilmiş, ayrıca, bir çok eski hakları tanınmış ve kamu görevinde çalışmalarını da sağlanmıştır.

Siyasi istikrar ve sosyal yarar sağlayacağı iddia ve düşüncelerine dayatılarak elde edilen bu sonuçlarda, adalet ve eşitlik ilkelerine bağlı kalmanın önemi ve gereği açıkken, bu husus ihmal edilerek, aynı madde ile mahkûm edilen 21 Mayıs olayı suçlularının büyük bir kısmı genel affın dışında bırakılmıştır.

780 sayılı Af Kanunu Parlâmento'da konuşulurken, çeşitli parti ve gruplara mensup sözcülerce, bu eşitsizliğe dikkat çekilmiş ve Hükümet üstü kapalı olarak bu gereği kabul etmiş ise de, o zaman için bâzı sakıncalar ileri sürülerek, (önümüzdeki devre başlayınca kısa zamanda bunları da getireceğiz) va'dinde bulunulmuştu. Önümüzdeki devre gelmiş geçmiş, bu konuda Hükümet ve iktidar çevreleri ile ve en yetkilileri ile bir çok temaslar yapılmış, hattâ kesin sözler alınmış olmasına rağmen, olumlu bir sonuca ulaşılamamıştır.

Halen 24 kişi olarak ceza evlerinde binbir ıstırap içerisinde aklarını bekleyen bu vatandaşların daha fazla ıstırapa, yoksulluğa ve ümitsizliğe itilmelerinden elde edilecek hiçbir siyasi, sosyal, psikolojik ve terbiyevî fayda yoktur. aksine büyük zararlar vardır.

Kaynağı, oluşumları ve dayandıkları fikirler bakımından tamamen değişik karakterde bulunmakla beraber, ceza mahkûmiyetine esas olan fiil ve hareket sebebiyle aynı madde ile cezalandırılmış olanlardan bir grup için tamamen af yoluna gidilmesi üstelik de imkânlar sağlanması için faaliyet gösterilmişken, diğer bir grupu acıları ile, sıkıntıları ile başbaşa bırakıp tamamen ümitsizliğe itmek adalet ve eşitlik hissini derin şekilde yaralamaktadır.

Parlâmentonun bu eşitliğe aykırı ve birçok bakımlardan sakıncalı durumu halledeceğine inanıyoruz.

Teklifin esası, 780 sayılı Af Kanunundaki emsal ve esaslara paralel olarak hazırlanmıştır.

Bütün üyelerin teklife iltifat etmelerini saygılarımızla dileriz.

(Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 14 arkadaşı)

780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine ek Kanun

MADDE 1. — Ceza mahkûmiyetleri 780 sayılı Af Kanununun 4 ncu maddesi ile çeşitli oranlarda değiştirilen 21 Mayıs suçlularının geri kalan cezaları, fer'i ve mütemmin cezaları ile birlikte, ceza mahkûmiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir.

MADDE 2. — 780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine göre affedilenlerle bu kanuna göre affedilecek olanlar hakkında da sözü geçen kanunun 5 nci maddesinin 4 ncu fıkrası hükmü uygulanır.

1076 sayılı Kanunun 16 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Konya Milletvekili Seyit Faruk Önder ve iki arkadaşının, 21 Mayıs suçlarının affı hakkında kanun teklifi, (2/599)

*Millet Meclisi
Millet Partisi
Grup Başkanlığı
Sayı : 28/67*

20 . 12 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

21 Mayıs suçlarının affı hakkında Grupumuz üyelerinin hazırladıkları kanun teklifi ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğini emirlerinize arz ederim.

*S. Faruk Önder
M. P. Grup Başkan V.*

21 Mayıs suçları hakkında kanun teklifi

GEREKÇE

Af müessesesi de ceza verme hakkı gibi içtimai fayda mülâhazasına dayanır.

Suçların takibinde ve faillerin cezalandırılmasında içtimai fayda kalmadığı veya bilâkis bunların unutulmasının cemiyetin huzur ve sükûnuna hizmet edeceği kanaati hâsıl olduğu takdirde affedilmesi faydalı ve hattâ lüzumlu bir hal alır.

Bu sebeptendir ki, af tekliflerinde geçmiş unutmak, cemiyetin huzur ve sükûnuna hizmet etme mülâhazaları ne kadar hâkim olursa o kadar meşru ve makbul sayılır.

Hele bu teklifler bir de âme vicdanını muzdarip eden mevcut bir adaletsizliği ortadan kaldıracak bir nitelik taşırsa bu takdirde daha da çok kuvvet kazanır.

İşte takdim ettiğimiz bu Af kanunu teklifi kanaatimizce bu vasıflara haizdir. Şöyle ki :

21 Mayıs olayları faillerinin cezalarını çekmeye devam etmelerinde artık içtimai fayda kalmamış bilâkis bunların unutulmalarının cemiyete huzur ve sükûn getireceği kanaati yaygın bir hal almıştır.

Bundan başka bu suçların affedilmeleri devam etmekte olan bir adaletsizliği de önliyecektir.

780 sayılı Af kanunu Anayasayı ihlâl suçuyla mahkûm olanlar arasında bir müsavat ve adalet gözetmemiş hattâ daha çok suçlu olanlara ıbzal ettiği şefkat ve müsamahayı kısmen mâzur görülebileceklerden esirgemştir. 780 sayılı Af Kanunu bir tarafta; kendi ikbal ve iktidalarını devam ettirmek için yıllar boyunca Anayasayı çiğniyen ve binnetice memleketi, sarsıntılarını hâlâ devam eden, bir ihtilâle sürüklemiş bulunan yaşlı başlı ve tecrübeli insanları affa mazhar kılarken diğer taraftan aynı suçu işlemeye teşebbüs etmiş tecrübesiz, şahsi bir menfaat ve ihtirasla hareket etmeleri melhuz olmıyan ve sadece vatan aşkıyle gönlünün türküsünü söylemiş bulunan genç subayları ve Harbiye talebelerini bu şefkat ve müsamahanın dışında bırakmak adaletsizliğini göstermiştir.

Bu hareket hak, adalet ve müsavat mefhumlarıyla bağdaşamaz.

Bu itibarla ve bu mucip sebeplerle 21 Mayıs suçlarının da artık affedilmesi zarureti doğmuş bulunmaktadır.

Bu maksatla ve bu mucip sebeplerle hazırlanmış bulunan kanun teklifimize Yüce Meclisin iltifat edeceği ümidi içindeyiz.

Gereğini arz ederiz.

20 . 12 . 1967

M. P. Grup Başkan V.

*Konya Milletvekili
S. Faruk Önder*

*Bolu Milletvekili
Hasan Özcan*

*Maraş Milletvekili
Hüseyin Yayıroğlu*

M. Meclisi (S. Sayısı : 466)

(*Konya Milletvekili S. Faruk Önder ve 2 arkadaşı*)

21 Mayıs Suçlarının Affı Hakkında Kanun

MADDE 1. — 21 Mayıs olayları suçlarının bakiye cezaları fer'i ve mütemmim cezaları ile birlikte ceza ve mahkûmiyetlerinin sonuçlarını da ihtiva etmek kaydıyla tamamen affedilmiştir.

MADDE 2. — 780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine göre affedilen askerî şahıslarla bu kanuna göre affedilmiş olanların Askerî Ceza Kanununun 31 ve 33 ncu maddelerinin a bendleri gereğince kaybettikleri hakları geri verilir.

1076 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Alparslan Türkeş ve iki arkadaşının, 780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine ek kanun teklifi (2/602)

22 . 12 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla.

Ankara Milletvekili

A. Türkeş

Afyon K. Milletvekili

M. Özdağ

Mardin Milletvekili

R. Baykal

780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine ek Kanun için

GEREKÇE

21 Mayıs olayı bir intikal devresindeki sarsıntıların siyasi, içtimai huzursuzluğunun sonucudur. Bu olayın failleri, yeniden kuruluş sancı ve sarsıntıları ve içtimai çatışmalarla sahneye itilmişlerdir.

Millet hayatının yeniden tanzimi devresinde geniş anlayışla müsamaha, şefkat ve âtîfet hayati bir lüzum ifade eder.

780 sayılı Kanun aynı hukukî mahiyetteki sorumluluğu taşıyanları affederken, 21 Mayıs hümlülerini hariç bırakmakla nâkıs kalmıştır.

27 Mayıs 1960 dan bu yana cereyan eden hâdîselerin yegâne mesulü 21 Mayıs hükümlüsü 24 kişi olmamalıdır.

Bugün ölçüsüz ıstıraplar içinde bulunan 24 hükümlü hakkında eşitlik ve içtimai fayda prensibinden hareketle af ve şefkat istiyoruz.

(*Ankara Milletvekili Alparslan Türkeş ve 2 arkadaşının teklifi*)

780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine ek kanun teklifi

MADDE 1. — 780 sayılı Af Kanunu ile ceza mahkûmiyetleri çeşitli nisbetlerde değiştirilen 21 Mayıs hükümlülerinin geri kalan cezaları fer'i ve mütemmim cezalarıyla ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şamil olmak üzere affedilmişlerdir.

MADDE 2. — 780 sayılı Kanunun 4 ncu maddesine göre affedilenlerle bu kanuna göre affedilen askerî şahısların Askerî Ceza Kanununun 31 ve 33 ncu maddeleri (A) bendleri gereğince kaybedilen hakları geri verilir.

1076 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 3. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Af kanunu tasarısı

MADDE 1. — 20 - 21 Mayıs 1963 olaylarından dolayı mahkûm edilmiş olup da, 780 sayılı Af Kanununun 4 neü maddesinin (a) ve (b) bendlerinden faydalanmış olanlar, fer'i ve mütemmim cezaları ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

1076 sayılı Kanunun 16 neü maddesi ile 780 sayılı Af Kanununun 16 neü maddesi hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

23 . 12 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangül</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Ertem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>
Ticaret Bakanı <i>A. Türkel</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. A. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Bilgiç</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı <i>T. Toker</i>	

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Af kanunu tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 neü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 neü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 neü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

